

საქართველოს ელტელგტაფია

გამოდის 1992 წლის იანვრიდან

№7 (53), თბილისი-მარტი

2015 წელი

ქორეოლოგია — ქორეოგრაფია — საზოგადოება

C
M
Y
K

*ძვირფასო
ქალბატონებო!*

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი ჯავზირი და გაზეთი "საქართველოს ქორეოგრაფია" გილოცავთ დედის დღეს და ქალთა საერთაშორისო დღეს 8 მარტს. ვისურვებთ ბედნიერებას, ჯანმრთელობას და წინსვლას პირად და ჯარიერულ ცხოვრებაში...

**მასკადისცია აჭარული
ცეკვის კვლავკვალ**

გვ.4

**ფარსული, როგორც
უნივერსალური სარიტუალო
ცეკვა**

გვ. 5

**გავზოგა აღაშიანის ცხოვრების
მთავარი ნიშანსვებია!**

გვ.6

**8 თებეხგადი დავით IV
აღმაშენებლის
ხსენების დღეა**

გვ. 8

**ქართული საგავზო
ქორეოგრაფიის ფოლკლორული
წყაროები**

გვ.9

ერთი დღე ერევანში

გვ. 6

**ოსეაშიუე ნომინიხეუედი
„მანდახინეუბი“**

გვ.12

**კავკასიური ცეკვის წრე — სასოულაბით,
ხარ-ილათაბითა და სხვა აუხილაბალი
აგრიზაბაბით... **გვ.2-3**
(ვარიაციუები ბრეხცის თემაზე)**

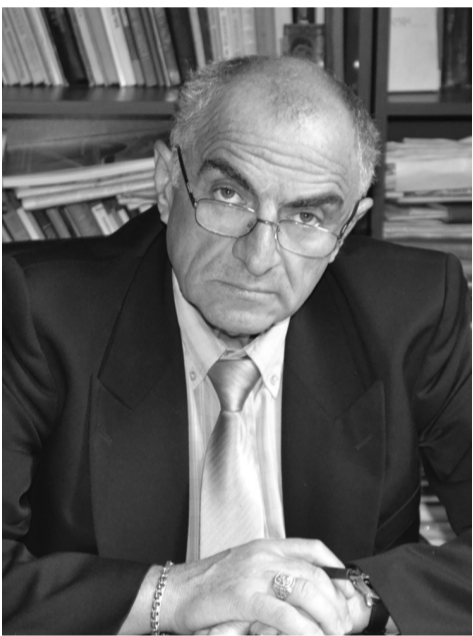
ქვირფასო მკითხველო!

ჩვენი და თქვენი გაზეთის წინამდებარე ნომერს ხაზგასმულად სამეცნიერო-თეორიული მიმართულება გამოარჩევს. ამას თავისი მიზეზი და გამართლება აქვს. სარედაქციო კოლეგიას, მის ცალკეულ წევრებს, არაერთხელ უთქვამთ და დაუწერიათ კიდევ, რომ ქართული ქორეოკულტურის, მათ შორის საბავშვო და ახალგაზრდული ქორეოგრაფიული ხელოვნების პრაქტიკული განვითარების დონე ამკარად წინაა წასული და ბევრად უსწრებს აღნიშნულ სფეროში არსებულ თეორიული გააზრების ფაქტოლოგიურ ვითარებას. ითვალისწინებს რა აღნიშნულ გარემოებას, საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის სათანადო სტრუქტურები დიდ ყურადღებას უთმობენ ზემოაღნიშნული დისპროპორციის აღმოფხვრის საქმეს. სწორედ აღნიშნული მიზნის სარეალიზაციოდ, ჩვენ საჭიროდ მივიჩნით ჩვენი გაზეთის მკითხველის სამსჯავროზე გამოვიტანოთ ნაწილი ამ თეორიული გამოკვლევებისა, რომელიც ქართველი ქორეოლოგების მოწადინებითაა შექმნილი. იმედი გვაქვს, აღნიშნული მასალები გააძლიერებს და გააფართოებს მკითხველის ინტერესებს, გაზრდის თეორიული საქმიანობისადმი მათ მისწრაფებას.

კავკასიური ხეობის წინა – საბუნების, ხეობა-ილეთებითა და სხვა აუცილებელი აზროვნებით...

(ვარიაციები ბრესტის თემაზე)

რედაქტორის გვირდი ნარილი მესამე

მკითხველს, ვინც ჩვენი წინა ორი ნომერის შინაარსს გაეცნო, უთუოდ ესხომება, რომ ერთიანი კავკასიური ცივილიზაციის წარმოშობა-ჩამოყალიბების თაობაზე თვალსაზრისის გამოთქმისას ვცდილობდით გაგვეგოთ თუ რა როლი ითამაშა აღნიშნულ პროცესში შუა საუკუნეების საქართველომ, აქ არსებულმა ვითარებამ, სამეფო კარმა, დინასტიურმა კავშირებმა და ერთიანი, ცენტრალიზებული სახელმწიფოს შესაქმნელად გატარებულმა სამხედრო-სტრატეგიულმა მოქმედებებმა.

ფაქტია, რომ ქართული სამეფო კარი თავისი მონადინების სარეალიზაციოდ მხოლოდ სამომავლოდ ვარგისი სამხედრო-სტრატეგიული გათვლებით არ იფარგლებოდა. იგი შორეულ წარსულშიც იყურებოდა და სახვალთა ორიენტაციებს სწორედ იქ არსებული, ხელჩაასაჩივრებელი რეალობების გათვლით აყალიბებდა. საღად მოაზროვნე, ანალიტიკური ჭკრეტის უნარის მქონე ადამიანები, ძველადაც და უფრო მოგვიანებითაც კარგად ხედავდნენ, რომ კავკასიის ძირითად, ავტოქტონ ხალხებს მართლაც გააჩნდათ უამრავი, მამსგავსებელი ნიშან-თვისება, რომელიც, მათი აზრით, სწორედ უძველესი საერთო წინაპრებისაგან მოდიოდა.

კარგად ჩანდა ისიც, რომ დრო-ჟამის სვლის კვალდაკვალ, მის ცალკეულ ეტაპზე კავკასიონის ქედის გადაღმა-გადმოღმა, ხევ-ხუვებში და მთისწინა ზოლის გაყოლებასზე მცხოვრებ ცალკეულ ხალხებს სხვადასხვა ჯიშისა თუ მოდგმის ეთნოსები შეერივნენ. ამის გამო ჩამოყალიბდა განსხვავებული ყადის საზოგადოებრივი მოდელები, ცხოვრების წესი და მისი მახასიათებლები. ყველაფერმა ამან დროთა განმავლობაში გამოიწვია ერთ-გვარი გაუცხოება, ენობრივი დაშორება, საარსებო საშუალებების ძებნაში მეტოქეობა და მტრობა-შურის ჩამოვარდნა. ამას მერე და მერე დაემატა ისტორიული კატაკ-

ლიზმები, დიდი იმპერია-სახელმწიფოების გამანადგურებელი შემოსევები და მათ ნაკვალავზე დარჩენილი ეთნოსების წარმომადგენლებთან შეგუება-ადაპტაციის პროცესებისათვის დამახასიათებელი სირთულეთა შემცველი ქმედებები.

ანტიკური ეპოქის გამოჩენილი ისტორიკოსი პლინიუს უმცროსი წერდა: კავკასიაში რომაელებს ადგილობრივ ეთნოსებთან კონტაქტების დასამყარებლად, 80-მდე თარჯიმანი სჭირდებოდათ. თეორიულად, დასაშვებია, რომ ენათა და კილოკავთა ასეთი სიჭრელე საუკუნეთა სიღრმეში სულაც ერთი საერთო ფუძე ენის დაშლის საფუძველზე შეიძლება წარმოშობილიყო. მეორეს მხრივ, ისიც მოსალოდნელია, რომ პლინიუსის ზემოთ მოტანილი ფრაზა სულაც გვიანდელ ვითარებას ასახავდეს. ეს, ალბათ, ასეც იქნებოდა, რადგან რომის იმპერიის ჩამოყალიბებისა და აღმოსავლეთით მისი გეგმაზომიერი დაძვრის დროისათვის, კავკასიაში კულტურული დუბლიის პროცესი, კარგა ხნის დაწყებული იყო. თუმცა, ერთი სათქმელია – ასეთ შემთხვევაშიც კი ნაკლებსავარაუდოა, ისტორიული მესხიერება ისე გადაარეცხილიყო, რომ ეთნოსებს შორის კავშირის ნიშან-მახასიათებლები აღარავის სხომებოდა, ან, როგორც ახლა იტყვიან, დანალექის სახით მაინც არ დარჩენილიყო კოლექტიურ არაცნობიერში. აღნიშნული ვარაუდი უთუოდ დადასტურდება თუ კი შევძლებთ და კულტურის სხვა სფეროთა მიღწევების შედეგად მოპოვებულ მონაცემებს ქორეოლოგიური კვლევის რაკურსში მოვაქცევთ. დღეს უკვე დადასტურებულია, რომ არქეოლოგიური აღმოჩენები და რელიგიური წარმოდგენების ანალიტიკური კუთხით განხილვა ამგვარი დასკვნისათვის კარგ მასალას იძლევა.

სხვა საქმეა და ესეც უნდა გავითვალისწინოთ, რომ კავკასიის არეალში განსახლებული ეთნოსების განვითარების ტემპი ერთნაირი არასოდეს ყოფილა – ვიღაც ძალიან სწრაფად წავიდა წინ კულტურულ-ცივილიზაციური აღმავლობის გზაზე, ვიღაც კიდევ თვით XIX საუკუნის ბოლოს და XX საუკუნის დასაწყისშიც კი უძველესი გვაროვნულ-ფეოდალური ურთიერთობების დონეზე დარჩა. მიუხედავად ამისა, როგორც დაკვირვება ადასტურებს, ყველა ამ ხალხის ისტორიულ მესხიერებაში, მის კოლექტიურ არაცნობიერში მართლაც დარჩა დანალექების სახის მქონე ერთიანობის ძველი იდეა, რომელიც სხვადასხვა ფორმით იჩენს ხოლმე თავს.

მილიონობით წლის წინ დაწესებული და მარად აქტიური ბუნებრივ-გეოგრაფიული პროცესების გავლენით, რომელიც შემდგომში სოციალურ მოვლენებშიც აისახა, კავკასიას იმთავითვე განესაზღვრა ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელი რგოლის ფუნქცია. იცვლებოდა საუკუნეები, თუმცა უცვლელი რჩებოდა ბუნებრივ-გეოგრაფიული განსახლებულობა, პარალელურად ტრანსფორმაციას განიცდიდა კავკასიის სტრატეგიული და სოციალურ-ეკონომიკური ფუნქცია. კერძოდ იგი ხან ბუფერული ზონა იყო ერთმანეთთან დაპირისპირებულ იმპერიებს შორის,

ხან კიდევ ერთ-ერთის, მართალია დროებით, მაგრამ მაინც შემადგენელ ნაწილად განიხილებოდა. წარმოდგენაც კი ძნელია იმ პროცესების საერთო მასშტაბებისა და მათი მომყოლი კულტურულ-ცივილიზაციური კატაკლიზმებისა თუ გავლენებისა, რომელიც ათასწლეულების მანძილზე ე.წ. დიდ კავკასიურ ქვაბში მოხარშა. ხეობები და ურარტუ, პართია და აღმოსავლეთ რომი, ბიზანტია, არაბები, მონღოლები, თურქები, სპარსეთი, ოსმალეთის იმპერიები და ბევრი სხვა, სწორედ აქ ეჯახებოდნენ თუ ხვდებოდნენ ერთმანეთს. ყოველი მათგანის უკან იდეოლოგიურ იარაღად მომარჯვებული რელიგიური კონფესიები იდგა, მათ შორის ანტიკური ეპოქის მალაკულტურული შეფერილობის მქონე წარმართობა, აღმოსავლეთის დიდი იმპერიების (ხეტები, ურარტუ, პართია...) პოლითეისტური წარმოდგენები, მერე ქრისტიანობა და ისლამი თავისი სუნიზმითა და შიზმით... ამგვარ კატაკლიზმებს კავკასიაში უკვალოდ არ ჩაუვლია – ჩამოყალიბდნენ შერევა-შერწყმის გზით სახემილებული ხალხები, რომლებიც გაერთიანდნენ სხვადასხვა ენობრივ ჯგუფებსა და ოჯახებში (ინდოევროპული, იბერიული, თურქული, სემიტურ-ქამიტური...).

შედარებით გვიან საუკუნეებში კავკასიაში არა თუ მოიცილა, არამედ კიდევ უფრო მეტი სისავსით შეითავსა ფუნქცია, რომელიც ბუნებრივ-გეოგრაფიული პირობების მეოხებით დაეკისრა მას და რომელსაც იგი დღემდე ასრულებს. კერძოდ, კავკასიის არეალი იყო და ახლაც არის შემეკავშირებელი სივრცე და დამაბრკოლებელი ბარიერი დასავლეთ-აღმოსავლეთსა თუ ჩრდილოეთსა და სამხრეთს შორის. ნათქვამის საილუსტრაციოდ თუნდაც ის ფაქტი გამოდგება, რომ უკვე თანამედროვე კავკასიაში იკვეთება ისეთი ზესახელმწიფოების ინტერესი, როგორც იყო და არის რუსეთი, თურქეთი და ირანი; დღეს მათ დამატება ამერიკის შეერთებული შტატები, ასევე ჩინეთისა და ინდოეთის მზარდი ინტერესებიც კი.

ჩვენ არაერთხელ გვითქვამს და გავგიმეორებია კიდევ, რომ კონკრეტულად აღებულ ერთი რომელიმე ქორეოგრაფიისათვის, შეიძლება დიდი მნიშვნელობა არც ჰქონდეს კავკასიის რეგიონში არსებულ ეთნიკური სიჭრელის ფენომენს, კონფესიურ განსხვავებებს. თავის შემოქმედებით საქმიანობაში ქორეოგრაფი იმ ზედაპირულ მიმამსგავსებელ შთაბეჭდილებებს შეიძლება დაეყრდნოს, რომელსაც რეგიონში მცხოვრები ინდივიდები ავლენენ საზოგადოდ. სამაგიეროდ, მკვლევარ-მეცნიერი ასეთი შთაბეჭდილებების იმედად ვერ იქნება და მას სხვა, უფრო სარწმუნო არგუმენტების ძიება უნევს.

სადღეისო რეალობა ცივილიზაციური, კულტურული და ეთნოლინგვისტური თვალსაზრისით კავკასიის რეგიონში ასეთია: სამხრეთ კავკასიაში სამი ძირითადი ანუ ე.წ. „სატიტულო“ ერი ცხოვრობს: აზერბაიჯანელები, ქართველები და სომხები. სომხეთის გამოკლებით აზერბაიჯანი და საქართველო პოლიეთნიკურია. სომხეთი კი მონოეთნიკურია და აქ 5%-ს არ აჭარბებს

სხვა ხალხების ხვედრითი წილი. გაცილებით მრავალეთნიკურია ჩრდილოეთ კავკასიის მოსახლეობა. აქ ხალხთა რამდენიმე ჯგუფი თუ ოჯახი ცხოვრობს. მათ შორის მკვიდრ კავკასიელებად ითვლებიან: ვაინახები (ჩეჩენები, ინგუშები, ნოვა-თუშები, დაღესტნელები. ამ უკანასკნელს მიეკუთვნება ავარები, ლეზგები, დარგოელები (დარგინელები) და ლეკები). აქვე არიან აფსუა-აფხაზები და ჩერქეზები (ეს უკანასკნელი ხელოვნურადაა დაყოფილი ყაზარდოელებად, ადიღეელებად და საკუთრივ ჩერქეზებად).

ჩრდილოეთ კავკასიის ძირძველი მკვიდრი მოსახლეობის გარდა აქ მრავალადა ირანული მოდგმის ოსები და თათები (მთის ებრაელები). აქვეა თურქული მოდგმის ხალხები ყარაჩაები და ბალყარები (ენათა ყოფილური ოჯახის წარმომადგენლები). მეცნიერთა აზრით ეს ერთი და იგივე ხალხია, თუმცა საუბრით ისინი ერთი ენის ორ დიალექტზე ლაპარაკობენ. აღნიშნულ ჩამონათვალს ემატება კვლავ თურქული მოდგმის ხალხები ყუმუხები და ნოღაელები, რომლებიც დაღესტნის საზღვარში ცხოვრობენ.

ახლა ვნახოთ რა ხდება ენობრივი თვალსაზრისით. კავკასიის მასშტაბით მოქმედებს ოთხი ძირითადი ენობრივი ჯგუფი. ესენია: კავკასიური (ზოგჯერ მას პალეოკავკასიურს ანუ უძველეს კავკასიურს უწოდებენ; ინდოევროპული, თურქული და სემიტური. ენათმეცნიერთა საერთო აზრით ამ ჯგუფებში ყველაზე ძველი და აღნიშნულ რეგიონში სხვაზე ადრე დასახლებული უნდა იყოს პალეოკავკასიურ ენებზე მოსაუბრე ხალხი, სხვა დანარჩენი უფრო გვიან მოსული და ადგილობრივებთან თანაცხოვრების გზით დამკვიდრებული ჩანს.

აღნიშნულ ენობრივ ჯგუფს (კავკასიურს) ჩრდილოეთ მხარეს ანუ ქედს გადაღმა ყველაზე მრავალრიცხოვანი წარმომადგენლობა ჩეჩენების სახით ჰყავს. მას მოსდევენ ყაზარდოელები ყუბანისა და თერგის აუზებიდან. ამის მერე კი მოდიან აფხაზები, ინგუშები, ადიღეელები და ლეზგები...

რაც შეეხება ქედსაგამოღმა ვითარებას, აქ კავკასიურ ენათა ოჯახს მიკუთვნებული ხალხიდან ყველაზე მეტი საუბრობს ქართულ ენაზე და მის დიალექტებზე. ერთ-გვარი დასკვნით შეიძლება გავვეზიარებინა მეცნიერთა დიდი ჯგუფის აზრი, რომ კავკასიურ ენათა დიდ ოჯახში ორი დიდი პლესტი არსებობს. ესაა – ქართველური (თავისი დიალექტებით (მეგრულ-ჭანური (ლაზური) და სვანური, და ჩრდილოეთ-კავკასიური თავისი დაღესტნური და აფხაზურ-ადიღეური ენობრივი ჯგუფებით).

კავკასიაში, როგორც ზემოთ უკვე ითქვა, მოსახლეობს ინდოევროპული წარმომავლობის ხალხები. ესენია სომხები და ოსები. სომხეთა წინაპრები ძვ.წ. I ათასწლეულში ანატოლიის სივრცეებიდან მოსულებად მიიჩნევიან. ოსები კი ირანიდან მოსული მომთაბარე ხალხის შთამომავალი არიან, რომლებიც ძვ.წ. VII-IV საუკუნეებში გადაადგილდებოდნენ სამხრეთ-დასავლეთ სტეპებში, ვიდრე იქედან ჰუნები არ გამოდევნეს და კავკასიონის ვიწრობებში არ შემოიყვანეს.

პოზიხია

ბავშვობა ადამიანის ცხოვრების მთავარი ნიშანსვყვია!

არ ახლდეს თან, ან არ უნდოდეს მისი გახსენება.

ყველა ადამიანის სანუკვარი, აუხდენელი ოცნება ბავშვობაში დაბრუნებაა, მაგრამ ვაი, რომ იგი არასოდეს აგვიხსენებდეს და ვრჩებით საოცნებო მოგონებებში. რა გაეწყობა, ეს ცხოვრებაა, ცხოვრება კიდეც, თავისი მდინარებით მიედინება.

ბავშვი ბუნებით მიაპყრობილი, გულუბრყვილო, კეთილი და ცნობისმოყვარეა, მისი გონება სუფთაა, ვით დაუნერული დაფა. ბავშვობაში ხდება ცნობიერების, მსოფლმხედველობის, მენტალურობის, ხასიათების დახვეწა, ჩამოყალიბება. ეს პერიოდი ადამიანის ცხოვრებაში ყველაზე სათუთი, მოსაფრთხილებელი და მოსაფრებელია. ამ დროს, დიდ როლს თამაშობს მშობლების, აღმზრდელ-პედაგოგების სწორი პოზიცია, პედაგოგიური მიდგომა, მათზე დამოკიდებული თუ როგორ პიროვნებად ჩამოყალიბდება მოზარდი. აი, ეს პერიოდი აისახება ადამიანის ცხოვრებაზე ყველაზე ძალუმადა, ის ადამიანის ცხოვრების განმსაზღვრელი და ცხოვრებისეული ბედ-იღბლის მთავარი შტრიხია. ბავშვობაში შექმნილი უნარ-ჩვევები, ცოდნა, დამასოვრებული მონაცემები, სიცოცხლის ბოლომდე მესხიერებაში რჩება და გონებაში იღებება. ჩემი აზრით, ეს არის ყველაზე მთავარი ბიძგი ჩვენი შემდგომი პროფესიული არჩევანისათვის. ვისთვის მისი პირველი მასწავლებელი ან სწორუპოვარი შემსრულებელი, თავისი საქმის ოსტატი ნებისმიერი დარგისა და ჟანრისა, გახდა მისაბაძი, რამაც უდიდესი როლი ითამაშა მოზარდის პროფესიულ არჩევანში. ასე

ეზიარებიან, სიყვარულით განიმსჭვალეებიან სხვადასხვა პროფესიებისა და დარგების მიმართ და დადგება ჟამი ყმაწვილკაცობისა. მაშინვე მიაშურებენ სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებლებს, უმაღლეს სკოლებს მათთვის სანუკვარი პროფესიის დასაუფლებლად. ის ნაწახი და მონაცემი, ხდება ბიძგი შენი ცხოვრებისეული ბედ-იღბლისა.

ქართულ საბავშვო ქორეოგრაფიაში ათასობით სტაჟიანი და ახლადდამწყები, ანაც უკვე უკვე გამოცდილი ახალგაზრდა ქორეოგრაფ-პედაგოგები მუშაობენ. ჩემი აზრით აუცილებელია აღდგეს ძველი მიდგომა ოსტატის მიერ შეგირდის აღზრდისა, რამეთუ გამოცდილი, სტაჟიანი პედაგოგთან დამწყები ქორეოგრაფ-პედაგოგი აუცილებლად მიიღებს იმ ცოდნასა და გამოცდილებას, რაც შემდგომში წაადგება მას, პედაგოგიური მეთოდების, მიდგომების შესწავლა-ათვისებაში, რაც მეტად დიდ სარგებლობას მოუტანს მას, როგორც პედაგოგ-ქორეოგრაფს.

რთულია ბავშვებთან მუშაობა, განსაკუთრებით ამ დროში. მიუხედავად მათი მცირე ასაკისა, ისინი უზარმაზარ ინფორმაციას ფლობენ ელექტრონული ტექნიკის საშუალებით. მათთან მუშაობის პროცესში განსაკუთრებული მომზადებაა საჭირო, როგორც პროფესიული თვალსაზრისით, ასევე სკოლის გარეშე სხვა ცოდნითაც უნდა იყოს აღჭურვილი თანამედროვე პედაგოგი.

პედაგოგი განსაკუთრებული მოთმინებით, სიყვარულითა და რუდუნებით უნდა მიუდგეს ბავშვთა აღზრდის ამ მეტად მძიმე, შრომატევად, დაუფასებელ, მაგრამ ყველაზე საპატიო პროფესიას. გადის წლები

და იხუნძლები გამოცდილებით, გახსენდება შენი პედაგოგები, რომელთაც ბაძავდი წლების მანძილზე, რომელთა განვლილი გზა შენთვის საამაყო და მისაბაძი იყო. აი, ეს იყო ჩვენი პროფესიული არჩევანისთვის ბიძგი და მაგალითი.

ბავშვების სიყვარულის გარეშე ვერცერთი პედაგოგ-მასწავლებელი ვერ გაართმევს თავს ამ მეტად საპატიო, მძიმე მისიას, რამეთუ პედაგოგობა ყველაზე რთული პროფესიაა.

გადის წლები და აუცილებლად გიჩნდება სურვილი გადახედო, შენს განვლილ გზას და ეძებ სად რა შეცდომა გაგებარა, სად არ დიდის ვერ მოიქეცი ისე, როგორი ქცევაც სხვისგან არ მოგეწონებოდა, სად ვერ მოიქეცი სამაგალითოდ შენი აღსაზრდელისათვის.

ჩემი აზრით, ჩვენმა ახალგაზრდა კოლეგებმა ბევრი უნდა იმუშაონ საკუთარ თავზე. გარდა პრაქტიკული ცოდნისა, საჭიროა თეორიული ცოდნის ამალგება ამისთვის ჩვენს დროში უამრავი საშუალება არსებობს. მიუხედავად იმ პირობებისა, რა პირობებშიც ჩვენ გვინევს ცხოვრება, არ უნდა დაკარგონ ინტერესი ცოდნის ასამალგებლად. საჭირო და აუცილებელია სამეცნიერო კონფერენციების, თეორიული, პრაქტიკული მასტერკლასების ხშირი ჩატარება, 10-15 დღიანი პროფესიული ტრენინგების, ლექციების, საუბრების, კინო-ვიდეო მასალების ჩვენება, რაც სწავლების, დაოსტატების ყველაზე კარგი საშუალებაა და იმედია, ასეც იქნება.

იური ტორაძე

ადამიანი თავისი ბავშვობიდან მოდის, ცხოვრების ის პერიოდი კი განუმეორებელი და სანატრელია.

როგორ სიტუაციაშიც არ უნდა გაატაროს ბავშვობა მოზარდმა, გაჭირვებაში, სიდუხჭირეში, ავადმყოფობაში თუ უსახლკარობაში, მაინც სანუკვარი და საოცნებო პერიოდი მისთვის.

ყველა თავისი ბავშვობის წლების ტყბილმწარე მოგონებებით ცხოვრობს, ის ჩვენი ხანგრძლივი ცხოვრების მეგზურია.

იმვითად თუ არსებობს ადამიანი, რომელსაც თავისი ბავშვობის მოგონებები

ერთი დღე ერევანში

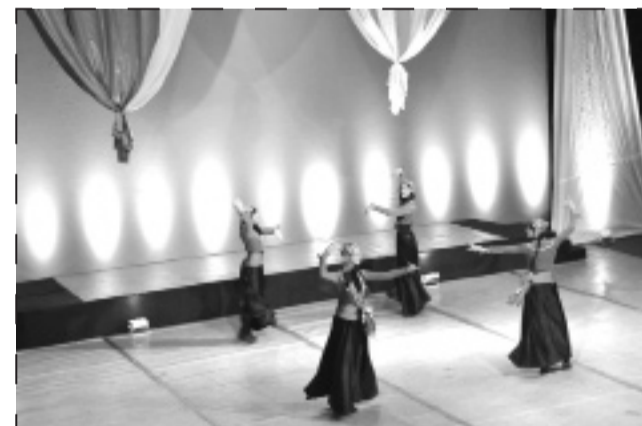
2015 წლის 30 იანვარს, სომხეთის რესპუბლიკის დედაქალაქ ერევანში გაიმართა ქორეოგრაფიული ანსამბლების საერთაშორისო ფესტივალი, რომელიც მიეძღვნა სომხური ეროვნული არმიის დაარსების დღეს. ფესტივალს ორგანიზებას უწევდა სომხეთის ქორეოგრაფთა კავშირი. აღნიშნულ ფესტივალში, საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის დელეგაციასთან ერთად გაემგზავრა ორი საბავშვო ქორეოგრაფიული ანსამბლი: კრწანისის საჯარო სკოლასთან არსებული ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლი „კრწანისი“ (ხელმძღვანელი, ქორეოგრაფი **ზაზა მკვანაძე**) და თბილისის მე-10 საჯარო სკოლასთან არსებული საბავშვო ქორეოგრაფიული ანსამბლი „მერ-

ცხალი“ (ხელმძღვანელი, ქორეოგრაფი **დავით ჩაჩუა**).

ერევნელი მაყურებლის წინაშე ორივე ანსამბლი წარსდგა შესანიშნავად მომზადებული საცეკვაო რეპერტუარით, რასაც მოწმობდა მაყურებლის მხურვალე აპლოდისმენტები და ოვაციები.

წარმატებული გამოსვლისთვის ანსამბლები დაჯილდოვდნენ დიპლომებითა და ფასიანი საჩუქრებით.

გაზეთი „საქართველოს ქორეოგრაფია“ წარმატებებს უსურვებს ორივე ანსამბლსა და მათ ხელმძღვანელებს. კვლავაც მრავალგზის გაეხარებინოთ სამშობლო და ქართველი ხალხი ქართული ხალხური ცეკვების ბრწყინვალე საშემსრულებლო ხელოვნებით.

ბაქოლი თეოლოგის „დიგორსა დასხდნენ ვეზირნი“ იმედი „დიგორი და ბასიანი“ ტომონიშური და კოქალური კუთვნილების საკითხის შესახებ

ფერხული „დიგორი და ბასიანი“ მეომრულ-ლაშქრული ხასიათის ნაწარმოებთა რიგს განეკუთვნება. რამდენიმე წლის წინ მკვლევართა შორის ცოტათი დაბნეულობა გამოიწვია იმ გეოგრაფიული სახელწოდებების ადგილმდებარეობითი კუთვნილების გარკვევამ, რომელსაც საფერხულო ლექსი შეიცავს, რადგან თვლიდნენ, რომ ლექსში მოცემული ტომონიმები ერთმანეთთან ძლიერ დაშორებული იყვნენ და მათი ურთიერთკავშირის დადგენა ნაწარმოებში გადმოცემულ მოვლენასთან ეჭვის ქვეშ იდგა: „დიგორი რაჭას ჩრდილოეთიდან ესაზღვრება, ბასიანი კი სამხრეთ საქართველოში – ტაოს სამხრეთ-დასავლეთით მდებარეობს. ბასიანის ბრძოლა 1204 წელს მოხდა თამარ მეფის დროს. გასარკვევია, რა კავშირშია ფერხულის ტექსტში ნახსენებ დიგორსა და ბასიანს შორის. არადა ფერხული შექმნილია და შინაარსობრივად უკავშირდება სოფელ ლეზზე ოსების ერთ-ერთ თავდასხმას. ასევე გასარკვევია ტექსტში ბადელოვანისა (ბადელასა) და კირტიშოვანის (კირტიშის) ხსენების მიზეზიც. ბადელა სოფელია სამხრეთ საქართველოში (ბადელადელი თურქეთის ტერიტორია), კირტიშო – ადგილი სოფელ ლეზთან. შესასწავლი და გასარკვევია, რა აკავშირებს საქართველოს სამხრეთით მდებარე ბასიანსა და ბადელას ჩრდილოეთით არსებულ დიგორსა და კირტიშთან, მათი დაპირისპირება უბრალო სიტყვების თამაშია, თუ რაიმეს უკავშირდება?

შეიძლება ვინმემ იფიქროს, დიგორის ადგილას დიდგორი უნდა იყოს – მეფეთა დასასვენებელი ადგილი თბილისის მახლობლად, სადაც 1121 წელს დიდგორის ლეგენდარული ბრძოლა მოხდა. ტექსტში შეიძლება შეეტანათ ორი გამოჩენილი ისტორიული ადგილი – დიდგორი და ბასიანი. თუ ეს ასეა, მაშინ დასაზუსტებელია ბადელასა და კირტიშის, ამ ორი საპირისპირო ადგილის, ფერხულის ტექსტში მოხვედრის მიზეზი“ (ა. თათარაძე – ქართული ხალხური ცეკვა – საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი – 2010 წ., გვ. 110).

**დიგორსა დასხდნენ ვეზირნი,
ვეზირნი ბადელოვანი,
მათ გამოთრევა შექნათ:
აზრის, გამოთრევის
სათმარად კირტიშოვანი.
კირტიშის რომ ჩამოვიდნენ,
გზანი დაუზღვრათ წყლიანი –
წყლიანი, ქვიშარაიანი.
აყვართ ღებურთ ხიდები,
განგრიეთ ციხის კარები...**

ჩვენ შევეცადეთ ამ გაუგებრობის დაბრინთში გარკვევას, სიცარიელის ამოვსებას და კვლევა ჩრდილოეთ კავკასიის შემადგენელი რეგიონებისა და ოლქების შესწავლით დავიწყეთ. საქმე იმაში გახლავთ, რომ დიგორი და ბასიანი სწორედ იმ დიგორი და ბასიანისა და არა დიდგორი და სამხრეთ საქართველოში მდებარე ბასიანი. ისტორიულად ჩრდილოეთი ოსეთი იყოფოდა ოთხ მსხვილ ოლქად: ქურთათი, თაგაური, ბასიანი და დიგორი. იმდენად, რამდენადაც ისტორიული პერიპეტების გამო საზღვრები ხშირად იცვლებოდა, ბასიანი დროის გარკვეულ მონაკვეთში ბალყარეთის შემადგენლობაში იმყოფებოდა. ამიტომაც, ასევე გვაქვს ინფორმაცია, რომ ბასიანებს ქართული წყაროები ბალყარებს უწოდებდნენ. ბალყარეთი ოსეთიდან მარცხნივ მდებარეობს. ყოველ შემთხვევაში, ლექსში, „დიგორი და ბასიანი“, ტომონიმები დიგორი და ბასიანი ერთად მოხსენიებული და უნდა ვივარაუდოთ, რომ მათ მჭიდრო ურთიერთკავშირი, შესაბამისად, საერთო მიზეზები აქვთ. რაც შეეხება ასევე აზრობრივი მნიშვნელობით კითხვის ქვეშ მდგომ „კირტიშო-

სა“ და „ბადელოვანს“, კირტიშო მართლაც ტომონიმია მთა რაჭაში, ასევე ბადელოვანი ტომონიმადან ბადელა არის ნაწარმოები ისევე, როგორც ჟღერს და ფაქტობრივად ფერხულიდან „უღელეს ჩამოდა უცხო ფრინველი“.

საფერხულო ტექსტში წარმოდგენილი ტომონიმების გარკვევის შემდგომ სურვილი გავიჩინა უფრო მეტი სიზუსტე შეგვეტანა ლექსის ეპოქალური კუთვნილების განსაზღვრის თვალსაზრისით. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კვლევის გასაგრძელებლად ფასდაუდებელი სამსახური გაგვიანა „სვანური პოეზიის“ I ტომში მოცემულმა „დიგორი და ბასიანის“ სვანურმა ანალოგმა სახელწოდებით „დიგორსა“ (სვანური პოეზია – სსრკ. მეცნ. აკად. საქართველოს ფილიალის გამოცემა, 1966 წ., გვ. 366):

**დიგორსა გაცხდი ვაზირნი,
ჩუული, ბადელოვანი.
აზრათ, გამოთრევი
შეგნითგან მათრევი
5. ღები გთქვას ქოლოვანი (სუქნი)
ქვაცხეს რომ ჩამოვიდე,
თან და თანი დაფრთხი,
სავალათ კინტრამოვანი;
გზანი დაგვიხვდა წყლიანი.
10. ფირცხლაშივი და მსვიანი,
წინ კაცი შემოთქვანენ,
რომელ გოგისა ჰქვანათ
დაბრუნდა, წინ წამოვიდე,
ვით შაურდელი ფრთიანი.
15. „გაფრთხი, ფრთხილად იყავით;
საქმეა დალატოვანი“.
მაღალ გათანდა ბზიანი,
ლაშვიდგან ისმა სზიალი;
ციხის შადულავა დეიქვა,
მაღლა დაიწყეთ სზიალი.
მაცხრავანს სიტყვა მიაბრეთვი,
მგონივი, რომ შენ მიწყინე,
ღები თქვენისა სზიანი,
უგვანად ჩენი აზრავი,
25. ჩენი სზილისა სზიელი,
ქვეით აზრავი მთვიდე.
ქვეითი კაცი მთვიდა,
შეკაზმულ ჯაფაროვანი,
მთელ-მთყობილ გამყრელივანი,
30. მაცხრავანი დაილოტეს.
ვოსები და უბადურნი,
უკუღმართი კბა ნიავი,
ჯუიკვებივითა ყრბანი.
თმი შექნა ძელია,
35. წითელი სისხლის დვარათა;
სუბიელი და სზიელი,
ჭკუვანი და ხნიათი
გამყრელიქვა აქებდეს,
რომელს სვივა სქეითდეს.**

ლექსიდან ვგებულობთ, რომ ოსები, რომელთაც დიგორში გადაწყვიტეს თავს დასხმოდნენ ღებს, საბრძოლველად გამოემართნენ და კირტიშო-ქვციხემდე ჩამოვიდნენ. სვანური ვერსიიდან ჩანს, რომ ჯარს წინ კაცი შემოხვდა, სახელად გოგი, თავად კი უკან გაბრუნდა, გაფრინდა, როგორც შურდული (ან შევარდენი ფრთიანი) თანამემამულეთა გასაფრთხილებლად. დიდი ბრძოლა გაიმართა, ბრძოლაში რაჭველი დიდგვაროვანები ჯაფარიძე და გამყრელიძე იღებდნენ მონაწილეობას, ნითელი სისხლი ღვარად დიდა, გარდაცვლილები ჯირკვებივით ეყარნენ, გამყრელიძეს კი თავი ჭკუით გამოუჩენია. ბრძოლა დიდი მსხვერპლით დასრულდა, ლექსის მიხედვით არც გამარჯვებულია გამოკვეთილი, თუმცა ავტორის

დამოკიდებულება ამ მოვლენისადმი ცხადია – ბრძოლამ დიდი ემოციური ზემოქმედება მოახდინა თანამედროვეებზე.

ასევე უნიკალურ ნიმუშს წარმოადგენს გაზეთ „ივერიაში“ გამოქვეყნებული ლექსის „დიგორი და ბასიანის“ სრული ვერსია (გაზეთი „ივერია“ N74, გვ. 1890):

**დიგორსა დასხდნენ ვეზირნი,
ჩუული, ბადელოვანი,
მათი და მათი აფრთხით,
სავალად კისტიშოვანი
ქვაცხეს რომ ჩამოვიდნენ
გზანი დაუზღვრათ წყლიანი,
წინ ივანე შეეფრთხო,
გამბედავი, ძალუანი,
ფიცხლავ შინსკენ გაბრუნდა,
ვით შეგაზრდენი ფრთიანი,
ციხისა ღურთს შეიჭრა,
მაღლა დაიწყეთ სზიანი;
ვაფრთხი, ფრთხილად იყავით,
საქმეა დალატოვანი.
დილა გათენდა მზიანი,
ლაშქარსაც განდა ხმიანი.
გაელაშქრნენ სათამართა,
მტერს მისცეს დიდი ზიანი,
გამყრელიძესა აქებენ
რომელს იესე ჰქვანათ,
ქართული ხმალი გაცხება,
სისხლი ყუას აცხებათ;
ოსებსა ხოცვა დაუწყეს,
ჯირკვებივითა ჰყრბანი,
სამარტეც აღაბ აღობეს,
ღობის ნათხარში ჰყრბანი.**

„ივერიაში“ გამოქვეყნებული ვერსიის თანახმად შიკრიკს ივანე ჰქვია, გამყრელიძე კი იესე არის მოხსენიებული. ყოველივე დანარჩენი იდენტურია გარდა დასასრულისა. აქ ცხადი ხდება, რომ ქართველებს ოსები სასტიკად დაუმარცხებიათ და გამარჯვება მოუპოვებიათ.

საინტერესოა, როდის ჰქონდა ამ შეტაკებას ადგილი? ბრძოლის ადგილის დადგენით შესაძლებელი გახდება ფერხულის შექმნის დრო სავარაუდოდ მაინც შემოვფარგლოთ, რადგან კონკრეტულ ისტორიულ ფაქტს კონკრეტული დროითი ინტერვალი მიესადაგება.

შეუძლებელი იყო ყურადღება არ გაგვემახვილებინა ქართულ ისტორიოგრაფიაში წარმოდგენილ იმ პერიოდებზე, როდესაც ქართველებსა და ოსებს შორის ინტენსიურ დაპირისპირებას ჰქონდა ადგილი. ეს გახლავთ V საუკუნე ჩვ.წ.აღ-ით, ვახტანგ გორგასლის ეპოქა და XIV საუკუნე, გიორგი V ბრწყინვალედ წოდებულის ეპოქა. V საუკუნე გამოირიცხა რიგი მიზეზების გამო, XIV საუკუნე კი ფერხულის დაბადების დასაშვებ თარიღად შეგვეძლო მიგვეჩინა, რომ არა კვლევის შედეგად გამოკვეთილი ახალი ინფორმაცია, რომელიც სარწმუნოდ მივიჩნიეთ: ერთი ცნობით, გიორგი ერისთავი მოკლეს 1785 წელს რეში (იხ. დავით ბატონიშვილი – ახალი ისტორია, ბაგრატ ბატონიშვილი – ახალი მოთხრობა, გვ. 60), მეორეთი – 1786 წელს, გლოლაში (იხ. მასალები საქართველოს ისტორიისთვის, შეკრებილი ბატონიშვილის დავით გიორგის ძისა და მის ძმებისა, გამოც. მ. ჯანაშვილისა გვ. 33). მაგრამ ორივე თარიღი მცდარია. დოკუმენტური მონაცემებით, 1786 წლის 13 დეკემბერს გიორგი წყალობის ნიგნს აძლევს თავის „ერთგულ ყმას“ ქველი გამყრელიძეს (ქუთ. მუზ. საბ. N353). უფრო გვიან, 1787 წ. 16 აგვისტოს, გიორგი ერისთავი ჯერ კიდევ ცოცხალია და ყმა-მამულს უძღვის ჯრუჭის მონას-

ტერს (ქუთ. მუზ. საბ. N269), ხოლო ამავე წლის 22 სექტემბერს იგი უკვე მკვდარია და მისი ქერივი, ელენე ბატონიშვილი განსვენებული ქმრის სულის „საოხად“ ბარაკონის ღვთისმშობელს სწირავს ხუთ კომლ გლეხს და ერთ კომლ ვაჭარს „თავისი დუქნით“ (ხელნაწ. ინსტ. ფ. საბ. N1320).

ამრიგად გიორგი ერისთავი მოუკლავთ 1787 წ. 16 აგვისტოსა და ამავე წლის 22 სექტემბერს შუა“. (ო. სოსელია – ნარკვევები ფეოდალური ხანის დასავლეთ საქართველოს სოციალურ-პოლიტიკური ისტორიიდან – გამოცემა „მეცნიერება“, თბ. 1973 წ. გვ. 117. სქოლიო 285).

ეს გახლავთ ო. სოსელიას მიერ თანდართული სქოლიო ნაშრომში „რაჭის ერისთავთა სათავადო“ წიგნიდან „ნარკვევები ფეოდალური ხანის დასავლეთ საქართველოს სოციალურ-პოლიტიკური ისტორიიდან“. ამავე ნაშრომში ვკითხულობთ: „ოსების წინააღმდეგ სალაშქროდ წასული, იგი მოკლეს 1787 წელს“ (იგივე ნაშრომი – გვ. 108).

იმისათვის, რომ მომხდარი ამის არსში გავერკვეთ, მცირე ისტორიული ექსკურსი, ვფიქრობ, ზედმეტი არ იქნება. XVIII ს-ის შუა წლები იმერეთის სამეფოში სოლომონ I-ის მეფობის ხანად ითვლება. ძველმოსილი რაჭის ერისთავი როსტომ მეფესთან დაპირისპირების გამო სასტიკად დაისჯა. მასა და მისი ოჯახის წევრებს თვალები ამოშინთეს. ოჯახის წევრთაგან ნაწილი დახეობრებული აგრძელებდა სიცოცხლეს, ნაწილი დაიღუპა, ნაწილი კი გადაიხვეწა. რაჭის საერისთავო კი სოლომონ I-მა გააუქმა. წლების გასვლის შემდგომ ერისთავის ოჯახმა ნაწილობრივ მოახერხა რეაბილიტაცია, თუმცა მეფეს გატოლებული თავადის დიდებულების ანდრეივიც კი აღარსად ჩანს. ახალი მეფე, დავით გიორგის ძე, როსტომის შვილს, გიორგის, უბრუნებს მამულის მცირე ნაწილს. სწორედ როსტომის ძის, გიორგის, შესახებ მოძიებულმა ისტორიულმა მასალამ მოგვცა საშუალება თავდაპირველი ვერსია – ფერხულის XIV საუკუნით დათარიღების შეგვეცვალა და კვლევა განგვეგრძო. დავით ბატონიშვილის „ახალ ისტორიაში“ ვკითხულობთ: „ხოლო წელსა ამასვე მეფემან იმერთამან დავით მოიყვანა სიძე თვისი რაჭის ერისთავის ძე გიორგი სტანბოლიდამ და მისცა რაჭის ერისთავობა. მისრული რაჭას, შევიდა ოსების დასაპყრობელად. მისრული ღებს მოიკლა ოსთა მიერ“ (დავით ბატონიშვილი – ახალი ისტორია, ბაგრატ ბატონიშვილი – ახალი მოთხრობა – საქ. მეცნ. აკად. გამოცემა, თბ. 1941 წ., გვ. 60).

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღნიშნულ ფაქტს ადგილი ჰქონდა 1787 წელს. საინტერესოა, რა გახდა გიორგის ოსეთს ლაშქრობის მიზეზი. სავარაუდოა, ის ცდილობდა თავისი ოჯახის ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესებას, რადგან ჩვენ უკვე ვიცით, რომ როსტომ ერისთავმა მთელი სიცოცხლე თამარ მეფისდროინდელი რაჭის საერისთავოს აღდგენას მოანდომა და შესწირა კიდევ თავი. საფერხულო ლექსის ქართული ვარიანტიც ხომ ასე იწყება: დიგორი და ბასიანი, ჩოხა-ნაბლით საესე არი“. მართლაც, ჩრდილოკავკასია განთქმული იყო ნაბდებისა და საჩოხე ქსოვილის წარმოებით. ჩოხა, ამ შემთხვევაში, მხოლოდ მზა სამოსის მნიშვნელობით არ არის ნაგულისხმევი. ჩოხას უწოდებდნენ იმ ქსოვილსაც, რისგანაც „ჩოხა“ იკერებოდა. შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ჩოხა-ნაბადი ავტორის სიმდიდრის განზოგადებულ სახედ აქვს მოყვანილი.

საბოლოო დასკვნა

**მთა რუსთაველის სახელობის
თეატრისა და კინოს სახელმწიფო
უნივერსიტეტის დოქტორანტი,
ქორეოლოგი**

გაგრძელება იხ. შემდეგ ნომერში

8 თებერვალი ტავით IV აღმაშენებლის ხსენების დღეა

26 იანვარი (ახალი სტილით 8 თებერვალი) წმინდანად შერაცხული „მესიის მახვილის“, სრულიად საქართველოს მეფის, დავით IV აღმაშენებლის მოსახსენებელი დღეა.

დავით IV უმძიმეს ვითარებაში ჩაიბარა საქართველოს სამეფო ტახტი და გვირგვინი. ქვეყნის როგორც ტერიტორიული, ისე ეკონომიკური და პოლიტიკური ძლიერება მიღწეულ იქნა გარეშე მტრებთან ქართველი ხალხის თავდადებული ბრძოლითა და დავით IV აღმაშენებლის მიერ გატარებული მრავალმხრივი რეფორმების შედეგად, რამაც საქართველო დაწინაურებულ და მახლობელ აღმოსავლეთში უძლიერეს სახელმწიფოდ აქცია. სწორედ მის სახელთან არის დაკავშირებული XII საუკუნის პირველ მეოთხედში საქართველოს სახელმწიფო

ღვთისა, გლახაკთა, ქურციტთა და ობოლთა მოწყალე, სწეულთა თვითმსახური, ეკლესიათა, ქსენონთა მაშენებელი... (ბატონიშვილი ვახუშტი, აღწერა სამეფოსა საქართველოსა).

ჯერ კიდევ დავითის გამეფებამდე, საქართველოს მძიმე პოლიტიკურ-ეკონომიკურ მდგომარეობასთან ერთად, ახალი უბედურება დაატყდა თავს, რომელსაც დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი „დიდი თურქობის“ სახელით მოიხსენიებს: „არა იყო მათ ჟამთა შინა თესვა და მკა: მოხრდა ქვეყანა და ტყვედ გარდაიქცა, ნაცვლად კაცთა მხეცნი და ნადირნი ველისანი დაემკვიდრნეს მას შინა... მოხუცებულნი არა შეწყალებულ იქმნეს, ხოლო ქალწულნი გინებულ, ჭაბუკნი დაკუთვებულ, ხოლო ჩჩვილნი მიმოდატაცებულ...“ (ქართლის ცხოვრება, I, თბ., 1955, გვ. 320).

და სწორედ ამ უაღრესად მძიმე ვითარებაში, 1089 წელს, საქართველოს სამეფო კარზე მოხდა გადატრიალება, რის შედეგადაც ტახტიდან გადააყენეს ჯერ კიდევ ახალგაზრდა გიორგი II, მისი ადგილი კი დაიკავა მისმა 16 წლის ძემ, დავით IV.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, დავითს

უბრუნდებოდა.

1099 წელს აღმაშენებელმა სელჩუკთა სულთანს ხარკის მიცემა შეუწყვიტა; 1103 წელს გააუქმა კლდეკარის საერისთავო და ურჩი ერისთავი ლიპარიტ ბაღვაში შეიპყრო; ბაღვაშის ბედი გაიზიარეს არაგვის ერისთავმა ძაგან აბულეთის ძემ და მისმა ძმამ, ეპისკოპოსმა მოდისტოსმა. უკვე ველარავინ გაბედავდა წინ აღდგომოდა სახელმწიფოსა და მეფის ინტერესებს.

1103 წელს მეფემ რუის-ურბნისში მოიწვია საეკლესიო კრება. „წმინდანი ეკლესიაში, სახლნი ღმრთისანი, ქუაბ ავაზაკთა ქმნილ იყვნეს“, - აღნიშნავს დავითის ისტორიკოსი. დავითმა ეკლესიიდან გააძევა უღირსნი და ამიერიდან, საეკლესიო თანამდებობებზე დანიშვნა-დანაშაურება ხდებოდა არა ნოდებრივი და მემკვიდრეობითი ნიშნებით, არამედ პიროვნული ღირსებების მიხედვით...

1104 წელს დავით აღმაშენებელმა კახეთ-ჰერეთი შემოიერთა; 1110 წ. - სამშვილდე, 1115 წ. - რუსთავი, 1117 წ. - გიში და 1118 წ. - ლორე. ფაქტობრივად, თურქ-სელჩუკები საქართველოდან განდევნილნი იყვნენ, მაგრამ საქართველოს საზღვრებს მაინც უქმნიდნენ საფრთხეს.

საჭირო გახდა ქართული ჯარის უფრო მეტად გაძლიერება. დავით აღმაშენებელმა ჩრდილო კავკასიიდან 40 000 ყივჩაყთა ოჯახი ჩამოსახლა, ამით 40 000 მოლაშქრე შეიმატა და 1120 წლისთვის 60 000 მუდმივი ლაშქარი შექმნა. ამას ემატებოდა მეფის პირადი გვარდია (ხუთათასიანი) „მონა-სპა“ და „სამეფო სპანი“,

1121 წლის 12 აგვისტო - დიდგორის ბრძოლა, რომელსაც შემდგომ „ძლევადი საკვირველი“ უწოდეს. დავითმა მაჰმადიანური კოალიციის 400-ათასიან ლაშქარს 55-56 ათასამდე მხედრობა შეაგება. ბრძოლა ქართველთა ბრწყინვალე გამარჯვებით დამთავრდა;

1122 წ. დავით მეფემ შემოიერთა თბილისი და სატახტო ქალაქი კვლავ აქ გადმოიტანა;

1123 წ. გაათავისუფლა შირვანი, ხოლო 1124 წ. - ანისი. „სულტანი დასვა მოხარკედ თვისა, ხოლო მეფე ბერძენთა ვითარცა სახლეული თვისი: დასცნა წარმართნი, მოსრნა ბარბაროზნი, მრწემად მოიყვანა მეფენი, ხოლო მონად ხელმწიფენი, მეოტად წარიქცივნა არაბნი, იავარად ისმაიტელნი, მტუერად დასვა სპარსნი, ხოლო გლეხად მთავარნი მათნი“ (ქართლის ცხოვრება, I, გვ. 351).

ქართველთა ძლევამოსილ მეფეს არც განათლება-კულტურა დარჩენია უყურადღებოდ. სწორედ მისი თაოსნობით დაარსდა ქართული კულტურის ორი უდიდესი კერა - გელათისა და იყალთოს აკადემიები. გელათის აკადემიას იოანე პეტრიწი, ხოლო იყალთოს აკადემიას არსენ იყალთოელი ჩაუყენა სათავეში. ორივე აკადემია წარმოადგენდა მაღალი დონის კულტურულ-საგანმანათლებლო, საერო-ფილოსოფიურ და სასულიერო განათლების კერებს. აი რას წერს თავის „აბდულმესიანში“ ქართველი მოღვაწე და პოეტი იოანე შავთელი:

„ახალო რომო, შეთვის თქვეს რომო, უფროს იქმნესო მყოფთა ყოველთა; ვნატრი ელადსა, თვით მას გელათსა, სად რომ დაჰკრძალვენ წმიდათ სხეულსა“.

დავითი დაულალავად აშენებდა ტაძრებს, აგებდა ხიდებს, სავაჭრო და საფოსტო სახლებს. საგანგებო სახლი აუგო თბილისში მაჰმადიან პოეტებსა და მოაზროვნეებს. ჭაბუკ ქართველებს უცხოეთში აგზავნიდა განათლების მისაღებად. არც საქართველოს გარეთ არსებულ ეკლესია-მონასტრებს და სავანეებს აკლებდა ყურადღებას...

1125 წლის 24 იანვარს გარდაიცვალა ყველა დროის უდიდესი ხელმწიფე, „მესიის მახვილად“ შერაცხული დავით აღმაშენებელი. იგი დაკრძალეს მის მიერვე აგებულ და სამეფო საძვალედ დადგენილ გელათის მონასტერში. ქვის ფილაზე კი, რომელიც მონასტრის ჩრდილოეთის შესასვლელის იატაკზეა დაგებული, ასეთი წარწერაა:

„ესე აჩს განსასვენებელი ჩემი უკუნითი უკუნისამდე; ასე მთნავს: აქა დავემკვიდრბო მე“.

მანანა შუიკიძე

ტერიტორიის მნიშვნელოვნად გაფართოება ნიკოფსიიდან დარუბანდამდე და ოკსეთიდან არეგანამდე...

XI საუკუნის 80-იანი წლების ეკონომიკურად უაღრესად დაქვეითებულ და პოლიტიკურად დასუსტებულ საქართველოს მოეწვინა პიროვნება, რომელმაც მოახერხა დაქსაქსული ქართველობის შეკავშირება, მომხდური მტრის დამარცხება და ქვეყნის აღმავლობის გზაზე დაყენება. ამას მოჰყვა დიდი გარდაქმნები, მშენებლობები და კულტურული ღონისძიებები.

მადლიერმა ქართველმა ხალხმა დავით IV ბაგრატიონს „აღმაშენებელი“ უწოდა!..

მსოფლიო ისტორია ცნობილია მეფეთაგან მრავალფეროვანი წოდებები-ეპითეტებით: „მრისხანე“, „ბრწყინვალე“, „დიდი“, „მოკლე“, „ლომგული“, „თავდადებული“, „რეგენი“, „ზაქიჭამია“, „ავი“ და სხვ. ეს ეპითეტები ნათელ წარმოდგენას გვაწვდიან მავანთა მოღვაწეობასა და შთამომავლობის მათდამი დამოკიდებულებაზე. მადლიერმა ქართველმა ხალხმა კი დავით მეფეს „აღმაშენებელი“ უწოდა. საინტერესოა რას წერს დიდი ქართველი საზოგადო მოღვაწე და ისტორიკოსი ვახუშტი ბაგრატიონი ამის შესახებ: „ხოლო მეფესა დავითს ამისთვის ეწოდა აღმაშენებელი, რამეთუ ოდეს იქმნა მეფედ, იყო ქვეყანა ესე სრულიად ოხერი; ამან განახსნა და აღაშენა, რომელ არღარა ეტეოდა ამით, რამეთუ იყო მოშში და მოყუარე

მძიმე მემკვიდრეობა ერგო. საქართველო იმდენად იყო დაუძღვრებული, რომ მეფის უფლებები მხოლოდ დასავლეთ საქართველოზე ვრცელდებოდა. დავით IV შემოიკრიბა სანდო ადამიანები, რომლებთან ერთადაც ქმნიდა ერთგულ მხედართა რაზმებს. დავით მეფემ მათთან

ერთად შეძლო თურქ-სულჩუკების ქართლიდან განდევნა. შედეგად, მთაში გახიზნული ქართველები ბარს დაუბრუნდნენ. დავითის წყალობით ცხოვრება ქვეყანაში კვლავ ნორმალურ კალაპოტს

რომლებიც საჭიროების შემთხვევაში ერისთავებს გამოყავდათ. განსაკუთრებული საჭიროების შემთხვევაში საქართველოს ლაშქარს ემატებოდა „როქის სპა“ - უცხოელთა დაქირავებული ჯარი.

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №48 24/12/2014 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედითი კავშირი აღნიშნავს, რომ გასულ 2014 წლის მნიშვნელოვანი და ნაყოფიერი იყო ქართული ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარების თვალსაზრისით. დედაქალაქის და რეგიონების ანსამბლებმა არა ერთი საინტერესო რესპუბლიკური თუ საერთაშორისო ღონისძიებაში მიიღეს მონაწილეობა, რითაც ხელი შეუწვევს ქართული ქორეოგრაფიული ხელოვნების პროპაგანდას და მის შემდგომ პოპულარიზაციას.

ზემთ აღნიშნულისა და ქართულ ქორეოგრაფიაში შეტანილი წვლილის გათვალისწინებით, 2014 წლის გამგებლობაში კავშირთან აქტიური თანადგომის, ასევე მოზარდი თაობის ფიზიკურ-ესტეტიკური აღზრდის საქმეში მიღწეული წარმატებების აღსანიშნავად გამორჩეულ ანსამბლებსა და პიროვნებებს მიენიჭათ სხვადასხვა ჯილდოები

- წლის საუკეთესო ქორეოგრაფი -
 - თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ივერია პლიუსის“ ხელმძღვანელს რეზო ბერაძე;
 - საქართველოს მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „იმედის“ ხელმძღვანელი ომარ (ჯემალ) რეხვიაშვილი;
 - საქართველოს მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „იმედის“ ხელმძღვანელი ნუნუ ლეინერია;

- წლის საუკეთესო პედაგოგ- ქორეოგრაფი-ქ. ფოთის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ლაზიკას“ პედაგოგ-ქორეოგრაფი ლაშა ჩოფლიანი,
- წლის საუკეთესო პედაგოგ- ქორეოგრაფი- ქ. ზუგდიდის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „თუთარჩელა“ ქორეოგრაფი მალხაზ გვარამია.
- წლის საუკეთესო ანსამბლი - საქართველოს მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „იმედი“.

„ქართული კულტურის ამაღლების“ წოდება მიენიჭათ:

- დავით კაპანაძეს ქ.თბილისის სკოლა-ლიცეუმ „ვერის უბნის“ ქორეოგრაფი, სკოლა-სტუდია „თამარისის“ მთავარი ქორეოგრაფი;
- დავით ბაზუბადას ქ. თბილისის #53 საჯარო სკოლის ქორეოგრაფი;
- მაკო მიქელაძეს სამხრეთ ოსეთის სახელმწიფო ანსამბლ „ნარტების“ სოლისტი, ქ.თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „არაგველებს“ ქორეოგრაფი;
- ირაკლი ჩიტაიას ქ. თბილისის #154 საჯარო სკოლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „კოლინდას“ ხელმძღვანელი;
- ირაკლი ნიკოლაიშვილს ქ.თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „იბერიას“ ქორეოგრაფი;
- ივანე მაჭარაშვილს ქ. თბილისის #173 საჯარო სკოლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „გერგეთის“ ქორეოგრაფი;
- თამარ მემვილიძეშვილს ქ. თბილისის # 173 საჯარო სკოლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ქართული ფესვების“ ქორეოგრაფი;
- ვასილ ზამბახიძეს ქ. თბილისის ქორეოგრაფიული სტუდია „ეროსულთნების“ ქორეოგრაფი;
- მანანა ბერიძეს საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის აპარატის უფროსი;
- ბესიკ გელაშვილს ქ. თბილისის #186 საჯარო სკოლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ფესვების“ ქორეოგრაფი;
- ინგა ცანდიშვილს ქ. თბილისის #107 საჯარო სკოლისა და #19 მუსიკალური სკოლის ქორეოგრაფი;
- მერაბ გელაშვილს ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლი „ფესვების“ ქორეოგრაფი;
- ლამარიკო მელიცკაურს ქ.დუშეთის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ლაშარის ჯვარის“ ქორეოგრაფი;
- გოჩა ლომსაძეს „ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლი მინდას“ ქორეოგრაფი;
- გიორგი ნაზარაშვილს ქ.გორის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „უფლისციხე“ ქორეოგრაფი;
- ბექა ჯაბახიძეს ქორეოგრაფიული ანსამბლი „სიონი“ ქორეოგრაფი;
- სოსო გურგენიშვილს ქორეოგრაფიული ანსამბლი „სამებას“ ქორეოგრაფი;
- ზაზა მამუკელაშვილს ქორეოგრაფიული ანსამბლ „სიონის“ ქორეოგრაფი;
- ირაკლი ჩიტაიას ქორეოგრაფიული ანსამბლ „კოლინის“ ქორეოგრაფი;

„ქართული კულტურის დესპანის“ წოდება მიენიჭათ:

- ზაურ ჩიქვილაძეს ქ. თბილისის მუხიანის ნიქიერთა კერძო სკოლა-აკადემია ქორეოგრაფი;
- გიორგი ჭანიშვილს ქ. თბილისის #22 საჯარო სკოლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „განის“ ქორეოგრაფი;
- გოჩა გრძელიშვილს ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „მრავალხალის“ ქორეოგრაფი;
- ბესიკ ტურაშვილს ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „იბერიონის“ ხელმძღვანელი;
- კახაბერ მარკოიშვილს საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის საორგანიზაციო სამსახურის უფროსი მენეჯერი;
- ირაკლი ცერცვაძეს საქართველოს მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ბასიანის“ ხელმძღვანელი;
- მურმან გამოსონიას საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის პასუხისმგებელი მდივანი;
- ზაზა მყავანაძეს ქ. თბილისის კრწანისის # 198 საჯარო სკოლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „კრწანისის“ ხელმძღვანელი;
- დავით ჩაჩუას ქ. თბილისის #10 საჯარო სკოლის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „მერცხალის“ ქორეოგრაფი;
- გელა ჭანიშვილს საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის ოფისმენეჯერი;
- გენადი ცისკარიშვილს ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ერთობას“ ქორეოგრაფი;
- თამუნა მელიქიშვილს ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ლომისის“ ქორეოგრაფი;
- ლაშა ტორაძეს ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „პრომეთეს“ ქორეოგრაფი;
- ზაზა ესიავას ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „კოლინის“ ქორეოგრაფი;
- ჯემალ ესიავას ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ისის“ ქორეოგრაფი;
- ჯუმბერ ცუციერიძეს ქ. თბილისის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „საქართველოს ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ვერისის“ ქორეოგრაფი.

კავშირის თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №50 24/12/2014 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების ორდენით
დაჯილდოების შესახებ

საქართველოში ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარების საქმეში შეტანილი დიდი წვლილისა და საცქვევო ხელოვნების სფეროში ხანგრძლივი პრაქტიკული მოღვაწეობისათვის საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის თავმჯდომარის მოადგილე, ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „კოლხეთის“ სამხატვრო ხელმძღვანელი და მთ. ქორეოგრაფი ოური ტორაძე დაჯილდოვდეს „საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების“ ორდენით.

თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №51 24/12/2014 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების ორდენით
დაჯილდოების შესახებ

საქართველოში ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარების საქმეში შეტანილი დიდი წვლილისა და საცქვევო ხელოვნების სფეროში ხანგრძლივი პრაქტიკული მოღვაწეობისათვის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „მედიის“ სამხატვრო ხელმძღვანელი და მთ. ქორეოგრაფი თამაზ გოგოტიშვილი დაჯილდოვდეს „საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების“ ორდენით.

თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №49 24/12/2014 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის რაინდის ორდენით
დაჯილდოების შესახებ

საქართველოში ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარების საქმეში შეტანილი დიდი წვლილისა და საცქვევო ხელოვნების სფეროში ხანგრძლივი, თეორიული მოღვაწეობისათვის, გამორჩეული საზოგადო მოღვაწე, ხელოვნებათმცოდნე, პედაგოგის დოქტორი, პროფესორი, ჰუმანიტარულ და განათლების აკადემიების ნამდვილი წევრი, საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის თავმჯდომარის მოადგილე ოლეგ ალაგიძე დაჯილდოვდეს „საქართველოს ქორეოგრაფიის რაინდის“ ორდენით.

თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №12 3/02/2015 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების ორდენით
დაჯილდოების შესახებ

წარმატებული შემოქმედებითი მოღვაწეობის, ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარებაში შეტანილი დიდი წვლილისა და კავშირის საქმიანობაში აქტიური მონაწილეობისათვის, საქართველოს მწერალთა, ხელოვანთა და მეცნიერთა აკადემიის პრეზიდენტი, იმერეთის მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე, ჟურნალ „მერმისის“ მთავარი რედაქტორი თეიმურაზ ლანჩავა დაჯილდოვდეს „საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების“ ორდენით.

თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №7 8/01/2015 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების ორდენით
დაჯილდოების შესახებ

საქართველოში ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარების საქმეში შეტანილი დიდი წვლილისა და საცქვევო ხელოვნების სფეროში ხანგრძლივი, პრაქტიკული მოღვაწეობისათვის გამორჩეული ქორეოგრაფი და საზოგადო მოღვაწე, ახალქალაქის ქორეოგრაფიული ანსამბლ „ჯავახეთის“ სამხატვრო ხელმძღვანელი ვალიკო ქესაიანი დაჯილდოვდეს „საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების“ ორდენით.

თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №8 2/02/2015 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების ორდენით
დაჯილდოების შესახებ

წარმატებული შემოქმედებითი მოღვაწეობის, ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარებაში შეტანილი დიდი წვლილისა და კავშირის საქმიანობაში აქტიური მონაწილეობისათვის, ჟურნალ „თეატრალური ქუთაისი“-ს მთავარი რედაქტორი და საქართველოს თეატრალური საზოგადოების იმერეთის ორგანიზაციის თავმჯდომარე ლევან როსტაძე დაჯილდოვდეს „საქართველოს ქორეოგრაფიის ბრწყინვალეების“ ორდენით.

თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა
შემოქმედებითი კავშირის

ბ ა ნ კ ა რ ბ უ ლ ე ბ ა

ძ.თბილისი №9 09/02/2015 წ.

„საქართველოს ქორეოგრაფიის ამაღლების ორდენით“
დაჯილდოების შესახებ

საქართველოში ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარების საქმეში შეტანილი დიდი წვლილისა და საცქვევო ხელოვნების სფეროში ხანგრძლივი, პრაქტიკული მოღვაწეობისათვის გამორჩეული მუსიკოსი, ქორეოგრაფი და საზოგადო მოღვაწე, 70 წლის იუბილესთან დაკავშირებით, ვალერი მინდაშვილი დაჯილდოვდეს „საქართველოს ქორეოგრაფიის ამაღლების ორდენით“

თავმჯდომარე - /ლ. ჭანიშვილი/

ხელშეკრულება ხელმოწერის შესახებ № _____

დამატება № 1

თბილისი «___» _____ 201_ წ.

ხელშეკრულებაზე № _____ «___» _____ 2012 წ.

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის საგამომცემლო ჯგუფი გაზეთი „საქართველოს ქორეოგრაფია“, ერთის მხრივ, მისი თავმჯდომარის ოლეგ ალავიძე სახით, შემდგომში გამომცემელი და _____ სახით

საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის საგამომცემლო ჯგუფი გაზეთი „საქართველოს ქორეოგრაფია“, ერთის მხრივ, მისი თავმჯდომარის ოლეგ ალავიძე სახით, შემდგომში გამომცემელი და _____ სახით _____, მეორეს მხრივ, შემდგომში ხელმოწერი, დებენ წინამდებარე ხელშეკრულებას შემდეგზე:

_____ , მეორეს მხრივ, შემდგომში ხელმოწერი, დებენ წინამდებარე ხელშეკრულებას შემდეგზე:

1. ხელშეკრულების საგანი

1.1. წინამდებარე ხელშეკრულების თანახმად, გამომცემელი ვალდებულია კისრულობს, გამოსცეს გაზეთი „საქართველოს ქორეოგრაფია“ და ხელმოწერს მიაწოდოს დამატება № 1-ში მითითებული მონაცემების მიხედვით. ხელმოწერი კისრულობს ვალდებულებას დროულად აანაზღაუროს მიწოდებული პროდუქციის სრული ღირებულება. თანდართული ყველა დამატება არის ამ ხელშეკრულების განუყოფელი

1. გამომცემელი კისრულობს ვალდებულებას, გამოსცეს და ხელმოწერს მიაწოდოს გაზეთი „საქართველოს ქორეოგრაფია“ შემდეგი მონაცემებით: 1 ცალი ეგზემპლარი ფასი - 2 (ორი) ლარი; წლიური ხელმოწერის ღირებულება ერთ ეგზემპლარზე - 24 ლარი.

გამომცემის დასახელება	ხელმოწერის პერიოდი	რაოდენობა	ფასი
„საქართველოს ქორეოგრაფია“	№№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 (სულ 12 ნომერი), 2012 წელი		

1.2. ხელმოწერა ხორციელდება დამატება №1-ის მიხედვით.

2. მხარეთა უფლებები და მოვალეობები

2.1. გამომცემელი ვალდებულია:
2.1.1. დროულად გამოსცეს და მიაწოდოს ხელმოწერს მოთხოვნილი პროდუქცია წინასწარ (დამატება №1) შეთანხმებული ტირაჟით, თან დაურთოს პროდუქციის მიღება-ჩაბარების აქტი.
2.2. ხელმოწერი ვალდებულია:
2.2.1. გადაიხადოს მიღებული პროდუქციის საფასური ამ ხელშეკრულების 3.2 პუნქტის მიხედვით. მიღებისას შეამოწმოს პროდუქციის ხარისხი (ზომ არ არის დაზიანებული) და რაოდენობა, შეავსოს მიღება-ჩაბარების აქტი და მისი ერთი ეგზემპლარი დაუბრუნოს გამომცემელს

პროდუქციის ჩასაბარებელი ადგილი: _____
2. ფასში შედის პროდუქციის ტრანსპორტირების საფასური
3. დამატება შედგენილია ორ ეგზემპლარად და არის აღნიშნული ხელშეკრულების განუყოფელი ნაწილი.

3. ხელმოწერის ღირებულება და ანაზღაურების წესი

3.1. ხელმოწერის ღირებულება (ერთ ეგზემპლარზე და წლიური) მითითებულია დამატება №1-ში, განისაზღვრება გამომცემლის მიერ და თანხმდება ხელმოწერთან წინასწარ. მითითებულ ღირებულებაში შედის პროდუქციის ხელმოწერისათვის მიწოდების საფასური.
3.2. ხელმოწერი მისაღები პროდუქციის სრულ ღირებულებას იხდის წინასწარ გამომცემლის მიერ მითითებულ საბანკო ანგარიშზე (გადარიცხვის შემთხვევაში) ან ახორციელებს ნაღდ ანგარიშსწორებას.
3.3. მხარეთა ვალდებულება ითვლება შესრულებულად პროდუქციის მიღება-ჩაბარების აქტის ხელმოწერისთანავე.

მხარეთა ხელმოწერა:

გამომცემელი: _____ ხელმოწერი: _____
ოლეგ ალავიძე /
_____ /

4. ხელშეკრულების მოქმედების ვადა

4.1. ხელშეკრულება ძალაში შედის მხარეთა მიერ მასზე ხელის მოწერისთანავე და ძალაშია 2012 წლის 31 დეკემბრამდე.
4.2. ხელშეკრულება შეიძლება შეწყდეს მხარეთა წინასწარ ურთიერთ- შეთანხმების საფუძველზე. ხელშეკრულების შეწყვეტის ინიციატორმა მხარემ ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის შესახებ პარტნიორს უნდა აცნობოს ხელშეკრულების შეწყვეტამდე ერთი თვით ადრე.
4.3. ხელშეკრულების პირობები შეიძლება შეიცვალოს მხარეთა ურთიერთ- შეთანხმების საფუძველზე.

5. მხარეთა პასუხისმგებლობა

5.1. წინამდებარე ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობების შესრულებაზე პასუხისმგებლობა თანაბრად ეკისრება ორივე მხარეს.
5.2. იმ შემთხვევაში, თუ გამომცემელი გარკვეული მიზეზებით ვერ ახერხებს ხელმოწერისათვის პროდუქციის მიწოდებას, იგი ვალდებულია ხელმოწერის დაუბრუნოს მიუწოდებელი პროდუქციის სრული ღირებულება.
5.3. მხარეები თავისუფლდებიან პასუხისმგებლობისაგან ფორსმაჟორის შემთხვევაში. თუ ასეთი ვითარება დაგება, მხარეებმა ერთმანეთს უნდა აცნობონ 3 დღის განმავლობაში.

გაზეთის ხელმოწერის ფასებია: 12 თვით - 24 ლარი
9 თვით - 18 ლარი
6 თვით - 12 ლარი

6. არბიტრაჟი

6.1. ყველა სადაო საკითხს მხარეები წყვეტენ მოლაპარაკების გზით.
6.2. იმ შემთხვევაში თუ მხარეები ვერ თანხმდებიან მოლაპარაკების გზით, ყველა სადაო საკითხი წყდება არბიტრაჟის მიერ. არბიტრაჟს შეიძლება მიმართოს როგორც ერთმა, ისე ორივე მხარემ.

7. დასკვნითი დებულებები

7.1. ხელშეკრულებაში ნებისმიერი ცვლილება ძალაში შესულია ითვლება თუ ის მხარეთა შორის შეთანხმებული წერილობითი ფორმით წინასწარ და ხელმოწერილია ორივე მხარის სრულყოფილიანი წარმომადგენლების მიერ.
7.2. ყველაფერს, რაც არ არის გათვალისწინებული ამ ხელშეკრულებით, მხარეები ასრულებენ საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით.
7.3. წინამდებარე ხელშეკრულება შედგენილია ორ ეგზემპლარად და ორივეს აქვს თანაბარი იურიდიული ძალა.
7.4. მხარეთა რეკვიზიტებში შეტანილი ნებისმიერი ცვლილების შესახებ მხარეებს უნდა ეცნობოთ 3 დღის განმავლობაში.

8. მხარეთა რეკვიზიტები

გამომცემელი: საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი კავშირის საგამომცემლო ჯგუფი გაზეთი „საქართველოს ქორეოგრაფია“,
თბილისი, გ. დადიანის ქ. #26
ტელ/ფაქსი: 0(995 32)35 48 41;
საბანკო რეკვიზიტები: საქართველოს ბანკი,
ბანკის კოდი: BAGAGE22;
ანგარიშის № GE17BG000000502117900

მხარეთა ხელმოწერები:

გამომცემელი: _____ ხელმოწერი: _____
ოლეგ ალავიძე /
_____ /

გარეკანის II გვერდი
150 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(მთლიანი გვერდი)
75 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(ნახევარი გვერდი)
გარეკანის III გვერდი
100 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(მთლიანი გვერდი)
50 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(ნახევარი გვერდი)
გარეკანის IV გვერდი
200 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(მთლიანი გვერდი)
100 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(ნახევარი გვერდი)
შიდა გვერდები
50 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(მთლიანი გვერდი)
შავ-თეთრი:
25 ამერიკული დოლარის ექვივალენტი ლარებში(ნახევარი გვერდი)

C
M
Y
K

2015 წლის მარტის თვე მეტად დატვირთული და შინაარსობრივად მრავალფეროვანია საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა შემოქმედებითი ჯავშირისათვის. დაგეგმილია ღონისძიებათა საკმაოდ დიდი ჩამონათვალი, რომელთა განხორციელებაც ხელს შეუწყობს ქართული ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარებას, ახალგაზრდობის ესთეტიკური აღზრდის პროცესში მისი გამოყენების სისტემის სრულყოფას.

7 მარტს ქ. წყალტუბოში ჩატარდა იმერეთ, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის სახავშო და ახალგაზრდული ანსამბლების დათვალიერება.

7-8 მარტი მნიშვნელოვანი დღეები იყო გურიის რეგიონისათვის. სახავშო ქორეოგრაფიულ ანსამბლებს „მანანურსა“ (ხელმძღვანელები მანანა მაყარაძე და ნუკრი ღლონტი) და „ზენაარს“ (ხელმძღვანელი მელის ნადირიძე) საიუბილეო თარიღები შეუსრულდათ. ამასთან დაჯავშირებით გაიმართა საანგარიშო კონცერტების სერია ქალაქ ოზურგეთსა და ნატანების კულტურის სახლში.

10 მარტს ასეთივე კონცერტი გაიმართა ქალაქ ჭიათურაში, სადაც სცენა დაეთმო ანსამბლ „ფესვებს“ (ხელმძღვანელი მამუკა ცერცვაძე).

14-15 მარტი მნიშვნელოვანი დღეებია ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა

ჯავშირისათვის. ამ დღეებში ქალაქ ბათუმში ჩატარდება გასვლითი სამეცნიერო-კვლევითი კონფერენცია და გამგეობის სხდომა.

21 მარტს ქ. თბილისში საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით გაიხსნება სახელოვანი ქართველი მოცეკვავის, სუბიშვილების ლეგენდარული სოლისტის ლატავრა ფოჩიანის მემორიალური დაფა.

თვის ღონისძიებებს შეაჯამებს „სანიშნო-სახავშო სახალხო ქორეოგრაფიული ანსამბლებს“ დათვალიერება-ფესტივალი, რომელიც გაიმართება

28-29 მარტს ქ. თბილისში. გაიცემა შესაბამისობის ახალი სერტიფიკატები და სპეციალური დიპლომები.

ოსკარზე ნომინირებული „მანდახინები“

საქვეყნოდ ცნობილი გახდა, რომ ქართველი რეჟისორის ზაზა ურუშაძის გახმაურებული ფილმი „მანდარინები“ 5 საუკეთესო

სო უცხოენოვან ფილმს შორის დასახელდა და ამერიკის კინოაკადემიის უმაღლესი ფილმის „ოსკარის“ ნომინანტი გახდა. სამწუხაროდ, ლოს-ანჯელესში გამართულ ოსკარების რიგით 87-ე ცერემონიაზე „მანდარინებმა“ „ოსკარი“ ვერ მიიღო, თუმცა, ის ფაქტი, რომ ქართველი რეჟისორის ფილმი ასეთ პრესტიჟულ ფილმზე დასახელდა, ქართული კინემატოგრაფიისა და სრულიად საქართველოსთვის უკვე დიდ გამარჯვებად ითვლება.

საუკეთესო უცხოენოვანი ფილმების კატეგორიაში „ოსკარი“ წილად ხვდა პოლონურ ფილმს – პაველ პავლიკოვსკის „იდას“. „იდასა“ და „მანდარინების“ გარდა,

ამ უკანასკნელის სახელით იქნა წარდგენილი.

დაჯილდოების ცერემონიაზე იმყოფებოდნენ ფილმის რეჟისორი ზაზა ურუშაძე, ესტონელი პროდიუსერი, მთავარი როლის შემსრულებელი ლემბიტ ულფსაკი, ასევე ქართველი მსახიობები მიშა მესხი და გიორგი ნაკაშიძე. დოლბის სახელგანთქმულ თეატრში ვერ მოხვდა მსახიობი ია სუხიტაშვილი. თურქეთის აეროპორტში სამდღიანი შეყოვნების გამო, მას რეგისტრაცია დაავიანდა და ნითელ ხალიჩაზე გავლა ვეღარ შეძლო.

დაჯილდოების ცერემონიამ მშვიდად და ტრადიციულად ჩაიარა. „ოსკარი 2015“-ის მთავარი ტრიუმფატორი გახდა მექსიკელი რეჟისორის ალესანდრო გონსალეს ინიარტუს ნამუშევარი „ბიორდემენ“. ამ ფილმმა 4 ოსკარი აიღო. წლის საუკეთესო მსახიობ მამაკაცად ედი რედმეინი, ხოლო საუკეთესო მსახიობ ქალად ჯულიანა მური დასახელდა. საუკეთესო მუსიკისთვის ეს პრესტიჟული ჯილდო გადაეცა კომპოზიტორ ალექსანდრ დესპლას ფილმისთვის „სასტუმრო გრანდ ბუდაპეშტი“, რომლის რეჟისორიც უეს ანდერსონი გახლავთ. ამ ფილმმა კიდევ სამი ოსკარი დაიმსახურა საუკეთესო კოსტიუმებისთვის, გრიმისა და დიზაინისთვის.

ამ კატეგორიაში ნომინირებული იყო რუსული ფილმი „ლევიტანი“, მავრიტანული „ტიმბუქსტუ“ და არგენტინული „ველური ისტორიები“.

შეგახსენებთ, რომ „მანდარინები“ ესტონურ-ქართული ნამუშევარია და, ვინაიდან, ფილმის დაფინანსებისთვის მეტი ბიუჯეტი ესტონეთმა გამოყო, „ოსკარზეც“ სწორედ

ვუსურვოთ წარმატებები, არა მარტო „მანდარინების“ შემქმნელ შემოქმედებით ჯგუფს, არამედ ყველა ქართველ კინოხელოვანს, ეროვნულ კინოცენტრს, ქართველ მსახიობებს და რეჟისორებს, რომელთათვისაც ეს პრეცედენტი ნამდვილად იქნება მოტივაცია – „ოსკარზე“ ნომინირება ხომ თავისთავად გამარჯვებას ნიშნავს.

ეს საინტერესოა

ეპსარომატი

მოუმზადებლად, მაგრამ კარგად თქმული სიტყვა ან ლექსი, ან გაკეთებული საქმე. ხმარებაში ეს გამოთქმა ციციერონმა შემოიღო. ცხოვრობდა 106-43 წ. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე.

ეპიკურული

ადამიანი, რომლის მიზანია მარტოოდენ ხორციელი სიამოვნება. გამოთქმა წარმოიშვა ასე: III ს. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე საბერძნეთში ცხოვრობდა ფილოსოფოსი ეპიკურე, რომელიც ასწავლიდა, რომ სიცოცხლის მიზანი სულიერი სიმშვიდე და გონებრივი სიამოვნება არისო. ეპიკურეს მოძღვრება შემდეგში დამახინჯდა და გაგებულ იქნა ისე, როგორც ახლა გვეხმის ჩვენ.

ეპოპური გამოთქმა

(ეპოპისებური თქმა) – გადაკრულად თქმა, იგავებით, ორზოროვნად საუბარი. ეპოპე იყო მონა, რომელიც ცხოვრობდა საბერძნეთში ჩვენს წელთაღრიცხვამდე IV ს. მან დატოვა შესანიშნავი იგავ-არაკები. ეპოპეს, როგორც მონას, არ შეეძლო პირდაპირ გამოეთქვა თავისი აზრი არსებულ წყობილებაზე, ამიტომ გადაკრულად, ქარაგმებით გამოთქვამდა აზრს.

იცოცხლეთ

კაცი რომ ცხვირს დააცემინებს იტყვიან: „იცოცხლეთ!“ ეს ჩვეულება ძველად გავრცელებული იყო ეგვიპტეში, მესოპოტამიაში, საბერძნეთში და რომში.

ლეგენდა ამბობს, რომ პრომეთემ თიხისგან გააკეთა კაცის ქანდაკება და შთაბერა ნაწილი იმ ცეცხლისა, ზევსს რომ მოსტაცა. ქანდაკებამ ცხვირი დააცემინა და გაცოცხლდა. პრომეთემ უთხრა: „იცოცხლე!“ ამის შემდეგ ადამიანებმაც შემოიღეს ეს სიტყვა ცხვირის დაცემინებისას.

ცხვირის დაცემინება ებრაელებშიაც სიცოცხლის ნიშანი იყო. დაბადებაში წერია, რომ ერთ ქალს შვილი მოუკვდა, ელისე წინასწარმეტყველმა ულოცა, „და შეიკუნცხა ყმასა მას ზედა შვიდგზის და განახვანა ყრმამან თვალნი თვისნი“. „წიგნი მეფეთა“ 4,36. სხვა გადმოცემა ამბობს, რომ საფრანგეთში და შვეიცარიაში XV ს. გავრცელებული იყო ერთგვარი ავადმყოფობა, რომელმაც ბევრი ხალხი იმსხვერპლა.

შენიშნეს, რომ თუ ვინმე ცხვირს დააცემინებდა არა კვდებოდა. ამიტომ შემოიღესო ცხვირის დაცემინებისას „იცოცხლეთ!“

კალამბური

მოხდენილი სიტყვებით ოხუნჯობა, ზმა. 18 ს. პარიზში ცხოვრობდა გონებამახვილი მეაფთიაქე გვარად კალამბური. მის ოხუნჯობას მთელი პარიზი იმეორებდა. ამის შემდეგ ასეთ ოხუნჯობას კალამბური ეწოდა.

ზოგნიც ასე ფიქრობენ, თითქოს ეს სიტყვა იტალიურიდან, „კალამო ბურლარე“-დან წარმოიშვა, რაც კალმით ოხუნჯობას ნიშნავს.

პანიკა. პანიკური შიში

მაფრი შიში. ბერძნული მითოლოგიით პანი ტყის ღმერთი იყო. თავი თხისას მიუგავდა და რქები ჰქონდა, ფეხებიც ასევე თხისა ჰქონდა. ბალნით შემოსილს საზარელი ხმა ჰქონდა. ლამაზობით აფრთხობდა მშობარა მგზავრებს. აქედან წარმოიშვა პანის მიერ გამოწვეული შიში – პანიკა.

პასკვილი

ნაწარმოები, რომლის მიზანია ვინმეს გინება, ცილისწამება, დაცინვა. ჩვეულებრივ ასეთი ნაწარმოები აწონი-იმურია.

XVI ს. რომში ცხოვრობდა გონებამახვილი ხარაზი პასკინო. პასკინოს უყვარდა დიდკაცების გამასხარაება და დიდი გონება მახვილობით დასცინოდა მათ. გამოთქმაც პასკინოს სახელისაგან წარმოიშვა.

ციური მანანა

ძვირფასი რამ, სასიამოვნო და სასარგებლო.

გამოთქმა წარმოიშვა დაბადებიდან (ნიგნი 2 მოსესი „გამოსვლათა“).

მოსეს ებრაელები უდაბნოს გზით მიჰყავდა აღთქმული ქვეყნისაკენ. გზად პური შემოელიათ. ხალხმა იწყო დრტვინვა. მაშინ ღმერთმა ციდან მანანა აწვიმათ და ხალხმა ჭამა იგი პურის მაგიერ. მანანა იყო თეთრი, ქინძისთავივით პატარა. მანანას დაგროვება არ შეიძლებოდა, ფუჭდებოდა. იგი მოდიოდა დილაობით, ამიტომ მას მოუთმენლად ელოდნენ. ამიტომ ამბობენ დღესაც „ციური მანანასავით ველი“ ამას და ამასო...

საქართველოს ქორეოგრაფია

მის: თბილისი,
ც. დავლიანის ქ. №26
ტელ.: 599 90 75 65

Facebook – საქართველოს ქორეოგრაფია www.qor.org.ge

სარედაქციო საბჭო:

რეზო ჭანიშვილი,
იური ტორაძე,
თენგიზ უთმელიძე,
ურია დვალისვილი,
ზაურ ლაზიშვილი,
მურმან გამისონია.

საავტორო უფლებები დაცულია, მასალების გადაბეჭდვა რედაქციასთან შეუთანხმებლად დაუშვებელია, ავტორთა აზრი შესაძლოა არ ემთხვეოდეს რედაქციისას. ავტორები თავად აგებენ პასუხს ფაქტების, ციფრებისა თუ ციტატების სიზუსტეზე. მასალებს ხუთ ნაბეჭდ თაბახზე მეტს ნუ შემოგვთავაზებთ. შემოსული მასალები ავტორებს უკან არ უბრუნდებათ.

რედაქტორი: ოლეგ ალავიძე

პასუხისმგებელი მდივანი:
მანანა შუბიკიშვილი
თანადამფინანსებელი –
ქართული ქორეოგრაფიის
ეროვნული ცენტრი:
ზაზა მშაპანაძე